

Hänvisning

Kontaktperson

Ärende

Kontroll av ekologisk jordbruksproduktion 2021

Det här brevet innehåller anvisningar och information om aktuella frågor inom kontrollen av ekologisk jordbruksproduktion. Om frågor kvarstår och kommer upp medan du läser är det bara att höra av sig!

Allmänt om årets kontroller

Ekokontroller på gårdarna utförs under hela kalenderåret, dvs en del av kontrollerna sker utanför växtperioden som en del av er redan märkt. Fem % av gårdarna ska också besökas en extra gång. Tio % av *alla* besök ska enligt reglerna göras oanmälda. I år har (ännu iallafall) inte kommit ett undantag från denna regel. Så vi utför årets kontroller som vanligt men

- Vi tänker på att hålla avstånd
- Vi använder gärna skydd
- Vi håller oss utomhus

Ni kan förbereda er för årets kontroll genom att

- o Meddela om utträde om du tänkt gå ur. Notera att om du har produkter i lager kvar eller djur som ännu ska säljas som ekologiska behöver du ha en kontroll även i år.
- o Se till att följande handlingar är uppdaterade och tillgängliga
 - Ekoplaner (en ny mall för ekoplan finns på hemsidan!)
 - Djurskötselplaner (nya mallar för får och nötkreatur är på väg!)
 - Verifikat över produktionsinsatser till exempel ska du kunna visa att inköpt utsäde är ekologiskt, inköpt foder/djur ska åtföljas av ekologisk försäkran osv.
 - Eventuella utredningar, avtal och tillstånd (stallgödsel, hyra, underentreprenad, tillstånd som beviljats gällande utsäde eller djur)

På 5% av gårdarna kommer prov att tas för att kontrollera användningen av ämnen och produktionsmetoder som är förbjudna i ekoproduktion, såsom bekämpningsmedel, GMO

och tillsatsämnen. Proven tas vid årsbesök i huvudsak men kan också tas vid separat besök eller vid mottagningsstället. Ingen avgift tillfaller er som jordbrukare för detta.

Alla urval för extra kontroller, oanmälda kontroller och provtagningar är gjorda enligt slump och risk.

Lagerbokföring är tyngdpunkt i årets kontroller

Lagerbokföringen är ett verktyg för att påvisa spårbarhet för ekologiska produkter. Det viktigaste är att ha alla papper. Du ska kunna påvisa vad som kommit till gården och gått ut. Mängder, ekologisk status (ekologiskt, omställning eller konventionellt), försäljare/köpare och datum. Du behöver också ha uppskrivet skördemängder (antal/vikt/volym), svinn och ekologisk status. Man ska kunna göra upp en balans på vad som satts in och vad som gått ut som överensstämmer. Ett tips kan vara att ha kopior på alla relevanta papper, kvitton, intyg med mera i en speciell eko-mapp. Har du en elektronisk variant behöver denna också kunna uppvisas vid kontrolltillfället.

Allmänt om kontrollerna i EU:s nya ekoförordning 1.1.2022

Den nya grundförordningen om ekologisk produktion i EU och tillhörande genomförandelagstiftning kommer börja tillämpas från 1.1.2022. Alla detaljer är inte klara än. Dessa saker är vi dock säkra på i skrivande stund

- I denna förordning ägnas särskild uppmärksamhet åt så kallade försiktighetsåtgärder med vilka varje ekodlare kan behärska riskerna för misstag, och undvika att ekologiska och konventionella produkter blandas samman och att det uppkommer rester av produkter och ämnen som är förbjudna i ekologisk produktion. Därför var vi på er redan ifjol om att uppdatera/komplettera era ekoplaner och därför har vi också tagit fram en ny mall för ekoplan. Mallen hittar du på regeringen.ax > Näringsliv och företagande > Ekologisk produktion och certifiering > Ekologiska producenter och under Blanketter. När ni uppdaterat er plan tar vi gärna in en kopia.
- För lågriskaktörer och de som vid de föregående kontrollerna inte haft avvikelser under minst tre på varandra följande år kan tiden mellan de fysiska kontrollerna förlängas till 24 månader. Nu är det ju krav på minst en fysisk kontroll en gång per år. Vi vet inte ännu om de som inte får ett fysiskt besök behöver göra något annat för att få sitt certifikat/intyg.
- Antalet extra kontroller som krävs kommer höjas till tio % (från nuvarande fem %)

Utsäde

I registret för ekologiskt förökningsmaterial har man samlat de partier av ekologiskt utsäde och ekologiskt plantmaterial som finns på finska marknaden. Du hittar det på Livsmedelsverket.fi > Odlare > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser >

Ekologiskt producerade frön och plantor. Denna sida finns också länkad från regeringen.ax. Sidan innehåller även listor över tillåtna gödselmedel och växtskyddsmedel.

Om ekologiskt utsäde eller annat förökningsmaterial inte går att få tag på behöver du ett tillstånd för att få använda konventionellt. Du kan först kolla den åländska allmänna dispensen som finns på regeringen.ax > Näringsliv och företagande > Ekologisk produktion och certifiering > Ekologiska producenter som bilaga. En uppdatering är på gång, tills dess gäller 2020-versionen. Finns det du behöver inte med där heller söker du ett partispecifikt tillstånd, blanketten finns på samma sida som allmänna dispensen. Kom ihåg att ange mängd och att ansöka innan sådd!

Från 1.1.2022 kommer man behöva intyga att man först varit in till det finska registret (länkat ovan) eller det svenska före man får ansöka om dispens. Den allmänna dispensen kommer också att kortas ner avsevärt, det vill säga att fler kommer behöva söka egna dispenser.

Nytt blir också att man kommer skilja på ekologiskt utsäde och utsäde som kommer från mark som ligger under omställning. Ekologiskt utsäde är utsäde som kommer från helt omställd ekocertifierad mark. Utsäde som kommer från andra årets omställningsmark får inte kallas ekologiskt utsäde utan heter utsäde under omställning.

Ekologiskt utsäde är för ettåriga växter utsäde som kommer från uppförökning på ekocertifierad mark. För foderväxter kan du skörda ekologiskt utsäde om det gått minst 24 månader sedan marken började att ställas om, och du skördar grödan under andra odlingssäsongen. Till uppförökningen får du använda konventionellt kemiskt obehandlat utsäde.

Utsäde under omställning är utsäde som du skördar tidigast 12 månader efter att omställningen av marken påbörjades. Om det gått kortare tid blir grödan konventionell. Första årets omställning kan du inte från 2022 använda för att uppföröka omställningsutsäde.

De här nya kraven kommer inte påverka det ekologiska förökningsmaterial som skördas i år, eller har skördats tidigare. Dessa får användas som ekologiskt tills det är slut. Det är viktigt att ha koll på vad som är vad i lager så de inte sammanblandas.

Växthus

För sådan växthusproduktion som påbörjats efter 28.6.2017 måste de nya produktionsreglerna följas, vilka kräver växelbruk och markodling. Ett undantag från detta förbud mot så kallade avgränsade bäddar är växter avsedda för fortsatt odling, såsom plantor, prydnadsväxter och plantor som säljs direkt till konsumenten i krukor (till exempel örter). När det gäller arealer och odlingsplatser som var i ekologisk odling 28.6.2017 får odlingen på avgränsade bäddar fortsätta fram till 31.12.2031. Planerar du att börja odla ny växthusareal ekologiskt är det bra att höra av sig och gå igenom reglerna.

Fågelinfluensa och fjäderfånas utevistelse

För att undvika spridning av fågelinfluensavirus ska fjäderfå skyddas mot kontakt med vilda fåglar under tiden 8.2.2021-31.5.2021. Fjäderfå ska hållas antingen inomhus eller i ett rasthörn som är helt inhägnat och täckt med till exempel ett tillräckligt finmaskigt nät. Av den orsaken börjar kravet på utevistelse för fjäderfå på ekogårdar tillämpas först 1.6.2021 i år.

Tillsatser i foder till idisslare

Utfodringen av ekologiska idisslare ska till 100 % grunda sig på ekofoder. Ges linfrö eller jäst behöver dessa vara ekologiska.

Ett undantag är dock att det är tillåtet att använda kompletteringsfoder som innehåller *kalciumpropionat*, *kalciumklorid* och/eller *propylenglykol* när en veterinär gjort upp en lista för gården över preparat som är avsedda för behandling av kalvningsförlamning, betesförlamning och ketos. Denna lista skall vara fogad till gårdens djurskötselplan. Var noga att fodret i övrigt är i enlighet med kraven i ekoförordningen, dvs innehåller bara sådana råvaror och tillsatser som nämns i bilagorna V och VI i förordning (EG) nr 889/2008. Av processtekniska skäl får kompletteringsfoder innehålla xantangummi (pastor) eller cellulosa-fibrer (som i bolusar). Kompletteringsfoder får också innehålla konventionellt producerad melass och vatten. Kompletteringsfoder som ges till ekologiska djur får dock inte innehålla till exempel B- eller C-vitamin och konventionellt socker, glycerol eller kol – inte ens genom att anteckna det som en "behandlingsgång". Kom ihåg att det är ni, inte veterinären, som ansvarar för att ekoreglerna följs. Informera veterinären att djuren är ekologiska och att urvalet av kompletteringsfoder är mer begränsat.

Järntillskott för grisar

För ekogrisar tillåts användning av preparat (till exempel pasta) som innehåller *järnfumarat* som aktiv substans. I övrigt ska detta foders sammansättning motsvara ekoförordningens krav. Xantangummi, melass och vatten är okej. Kom ihåg att beskriva i djurskötselplanen hur tillförseln av järn tryggas för smågrisarna. Om ett järnpreparat injiceras bör det antecknas som en behandling.

Övrigt att komma ihåg gällande ekologisk djurproduktion

- Spara varudeklarationerna för alla köpta foder, ensileringsmedel samt rengörings- och desinficeringsmedel. Tips! Fota dem så spar du utrymme.
- Ekologiskt foder som anskaffats gratis bör också åtföljas av en ekoförsäkrans
- Om du använder ett konventionellt foder (enkelmagade djur) eller övergångsfoder var beredd att visa upp en kalkyl åt inspektören över den procentuella användningen liksom en kalkyl som visar förhållandet mellan grovfoder och kraftfoder enligt djurgrupp.
- Nötkreatur som används för köttproduktion får hållas inomhus i slutskedet av gödningen. Inomhusperioden kan utgöra högst 1/5 av djurets livstid och ändå

max tre månader. Efter gödningens slutskede går djuret till slakt. **OBS! Detta undantag gäller enbart till slutet av 2021!**

- Sjuka djur kan tillfälligt vara inomhus sommartid, kom ihåg att informera inspektören om du har djur inne.
- Ekologiska djur ska beta ekologisk mark. Dvs kom ihåg att sätta betena som ekologiska i stödansökan.

Lycka till med vårbruket! Hör av er om ni undrar något!

Mvh Tina och Annette

Kontaktuppgifter till Ålands Landskapsregerings sakkunniga inom ekologisk certifiering

Tina Danielsson tina.danielsson@regeringen.ax Telefon: 25289

Annette Loumann annette.loumann@regeringen.ax Telefon: 25273

Byråchef Sölve Högman solve.hogman@regeringen.ax Telefon: 25275

SÄNDLISTA

ÅKEJ-registret